

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ II ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ
ОЛІМПАДИ З ГЕОГРАФІЇ**

7 клас

Тести

**Одна правильна відповідь,
за кожну правильну відповідь – 2 бали (максимум 40 балів)**

1. Мис Альмаді омивається наступним водним об'єктом :

- а) Атлантичний океан б) Південний океан в) Індійський океан г) Середземне море

2. На півдні Африки знаходяться наступні гори:

- а) Алтай б) Атлас в) Капські г) Ефіопське нагір'я

3. Які особливі риси мають племена бушменів:

- а) зморшкувату шкіру б) ріст 145 см в) темно-чорний колір шкіри г) ріст 200 см

4. Площа Африки складає:

- а) 20,3 млн км² б) 25,3 млн км² в) 30,3 млн км² г) 35,3 млн км²

5. Найповноводніша річка Африки:

- а) Ніл б) Конго в) Нігер г) Оранжева

6. Нащадки змішаних шлюбів європейців та індіанців:

- а) мулати б) аборигени в) самбо г) метиси

7. Населення Південної Америки орієнтовно складає:

- а) 140 млн б) 305 млн в) 425 млн г) 80 млн

8. Крайня східна точка Південної Америки – це мис:

- а) Фроуерд б) Паріньяс в) Кабу-Бранку г) Гальїнас

9. Який з географічних об'єктів знаходиться в Південній Америці:

- а) затока Жозефа Бонапарта б) пустеля Сечура в) нагір'я Ахаггар г) озеро Ньяса

10. «Срібна країна» Південної Америки – це:

- а) Колумбія б) Болівія в) Уругвай г) Аргентина

11. Риска, проведена перпендикулярно до горизонталі:

- а) абсолютна висота б) відносна висота в) бергштрих г) горизонталь

12. Поштовхи якої сили вважають руйнівними при землетрусах (за шкалою Ріхтера):

- а) 1-4 бали б) 5-8 балів в) 8-12 балів г) 12-16 балів

13. Фенологічні спостереження – це спостереження за змінами:

- а) вітру б) опадів в) хмарності г) рослинного та тваринного світу

14. Зазначте, який об'єкт є початком для відліку географічної широти:

- а) екватор б) північний полюс в) нульовий меридіан г) південний полюс

15. Найбільше в складі повітря міститься:

- а) кисню б) азоту в) аргону г) вуглекислого газу

16. Який атмосферний тиск на висоті 500 м (при звичайних умовах):

- а) 650 мм б) 760 мм в) 710 мм г) 810 мм

17. Організми, що мешкають на дні водойм:

- а) бентос б) нектон в) планктон г) протон

18. У полярних районах температура вод Світового океану складає близько:

- а) -4°C б) $+2^{\circ}\text{C}$ в) 0°C г) -2°C

19. Синтоїзм переважно сповідують в:

- а) Японії б) Індії в) Ізраїлі г) Китаї

20. Червоно-бурі ґрунти характерні здебільшого для наступного типу клімату:

- а) субтропічний б) помірний в) субекваторіальний г) субарктичний

Творчі завдання

Завдання 1. Південна Америка є дуже цікавим материком з низкою географічних рекордів. Вам випала можливість охарактеризувати кліматичні особливості даного материка. Наведіть характеристики кліматичних поясів та областей Південної Америки (**максимум 15 балів**).

Орієнтовна відповідь Клімат Південної Америки переважно жаркий і вологий, оскільки більша частина материка розташована в екваторіальних та тропічних поясах, але значні відмінності зумовлені Андами, які блокують вологу, та океанічними течіями. Це найвологіший материк з екваторіальним (Амазонія, багато опадів, постійна спека), субекваторіальним (савани, зміна сезонів), тропічним (схід — вологий, захід — сухий) та субтропічним (різноманітний) кліматом, а на півдні — помірним, що характеризується морським (на заході) та континентальним (на сході) типами, плюс високогірний клімат Анд.

Основні кліматичні пояси та типи

- Екваторіальний: Майже всю Амазонію. Висока температура цілий рік ($+25^{\circ}\text{C} \dots +28^{\circ}\text{C}$) та рясні опади (1500-5000+ мм).
- Субекваторіальний: Північ, Орінокська низовина. Сезонність: вологе літо (пасати) та суха зима. Савани.
- Тропічний:
 - Схід (Бразильське плоскогір'я): Вологий тропічний клімат, вплив пасатів. Тепла зима, спекотне літо.
 - Захід (Перуанське узбережжя): Вплив холодної Перуанської течії та Анд. Дуже сухо, пустеля Атакама.
- Субтропічний:
 - Схід (Південно-Схід): Вологий субтропічний клімат з опадами цілий рік, теплий.
 - Внутрішні райони: Континентальний, з великими амплітудами температур.
 - Тихоокеанське узбережжя: Середземноморський тип (сухе літо, волога зима).
- Помірний: Крайній південь материка (Чилі, Аргентина).
 - Захід: Помірний морський клімат, багато опадів.
 - Схід: Континентальний, сухий, холодні зими, можливі морози.

Чинники, що впливають на клімат

- Географічне положення: Розташування більшості території в жаркому поясі.
- Анди: Перешкоджають проникненню вологи з Тихого океану, створюючи дощові схили на заході та сухі райони на сході (тінь опадів).
- Океанічні течії: Теплі Гвіанська та Бразильська (на сході) збільшують вологість; холодна Перуанська (на заході) зменшує.
- Пасати: Приносять вологу з Атлантики на схід.
- Вертикальна поясність: В Андах клімат змінюється з висотою (від спекотного біля підніжжя до льодовиків на вершинах).

Завдання 2. Австралія – це найменший за площею материк. Проте, його флора і фауна вражають своїм різноманіттям. Опишіть на прикладі Австралії проблему інвазивних видів тварин та їх вплив на довкілля даного материка. З якою низкою проблем у зв'язку з цим стикнулася Австралія? (максимум 15 балів).

Орієнтовна відповідь Проблема інвазивних видів в Австралії – це катастрофа для унікальної екосистеми, де чужорідні тварини (як-от кролі, коти, лисиці) витісняють або знищують місцеві види, руйнують середовища існування, спричиняють ерозію ґрунтів та посилюють ризики лісових пожеж, що призводить до масового вимирання ендеміків, економічних збитків та нестачі води, змушуючи владу запроваджувати суворі закони та програми контролю.

Кролі

- Кроликів завезли європейські поселенці наприкінці 18-го століття.
- Вони надзвичайно швидко розмножилися (мільйони особин за десятиліття), знищували рослинність, перетворюючи ліси на пасовища, спричиняючи ерозію та загрозу дефіциту води, адже рослинність утримує вологу.
- Австралія застосовувала відстріл, будівництво мурів, вірусні методи (міксоматоз) та навіть штрафи за утримання кроликів, але проблема залишається гострою.

Інші інвазивні види

- **Коти, лисиці:** Вони полюють на місцевих сумчастих (наприклад, кенгуру, валлабі), що є однією з головних причин зникнення понад 100 видів.

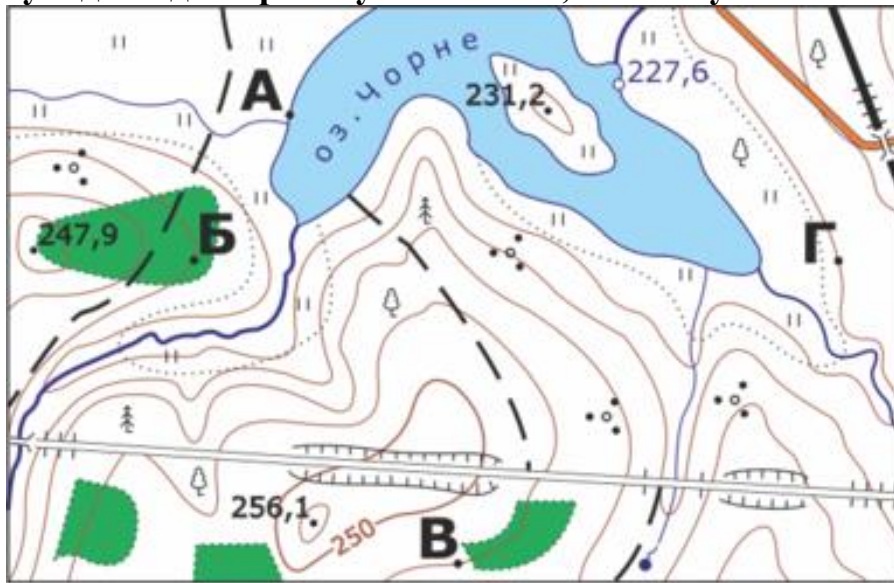
Проблеми, з якими стикнулася Австралія

- **Масове вимирання видів:** Австралія втратила понад 100 видів за 200 років, багато з них перебувають під загрозою зникнення.
- **Втрата біорізноманіття:** Унікальні ендеміки, як-от тилацин (тасманійський тигр), вимерли, частково через конкуренцію з інтродукованими видами.
- **Ерозія ґрунтів:** Знищення рослинності інвазійними видами посилює вітрову та водну ерозію.
- **Дефіцит прісної води:** Знищення рослинного покриву впливає на водний цикл, посилюючи посушливість.
- **Посилення пожеж:** Зміна клімату та надлишок сухої біомаси від інвазивних видів посилюють масштаби руйнівних лісових пожеж, як під час пожеж 2019-2020 років, що знищили мільярди тварин.
- **Економічні збитки:** Втрата сільськогосподарських земель, боротьба з шкідниками.

Австралія змушена створювати величезну систему національних парків та заповідників (майже 13% території) для збереження природи, що є частиною комплексного підходу до розв'язання цих екологічних криз.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте відповіді на запитання та впишіть у сусідній стовпець (за правильну відповідь нараховується 1 бал, максимум 10 балів)

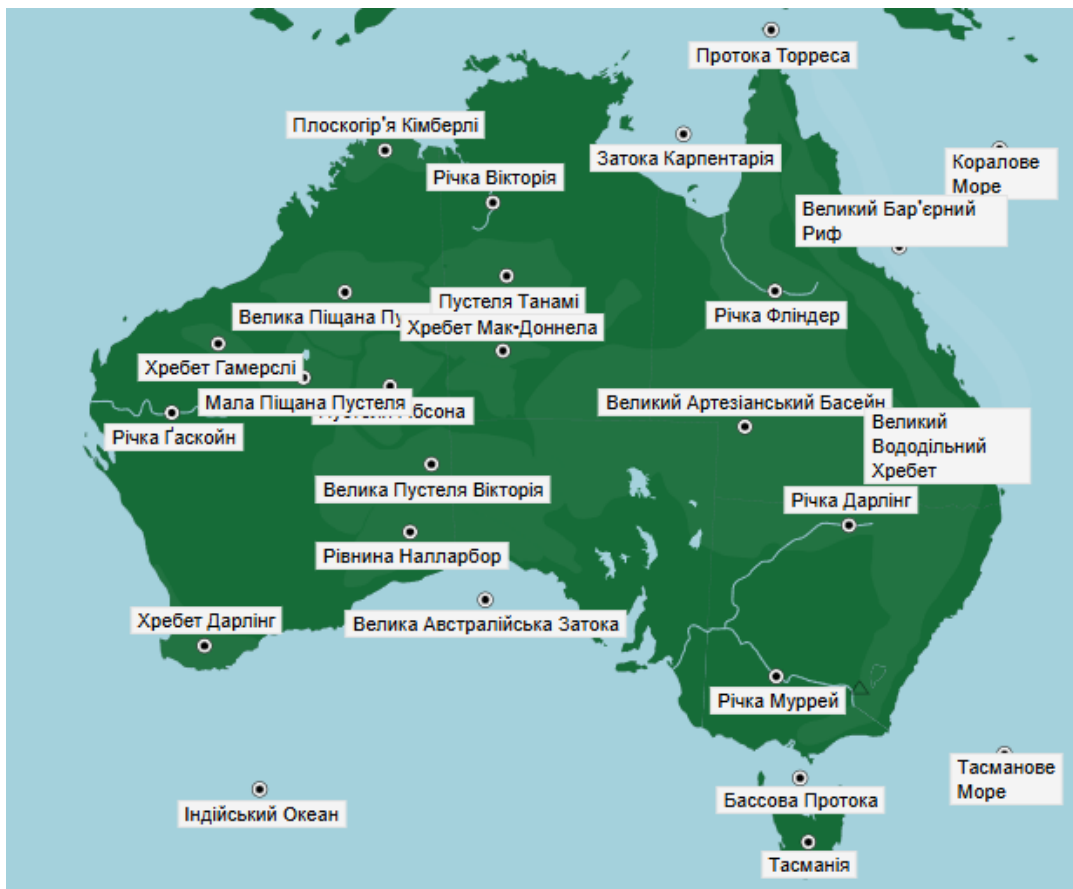
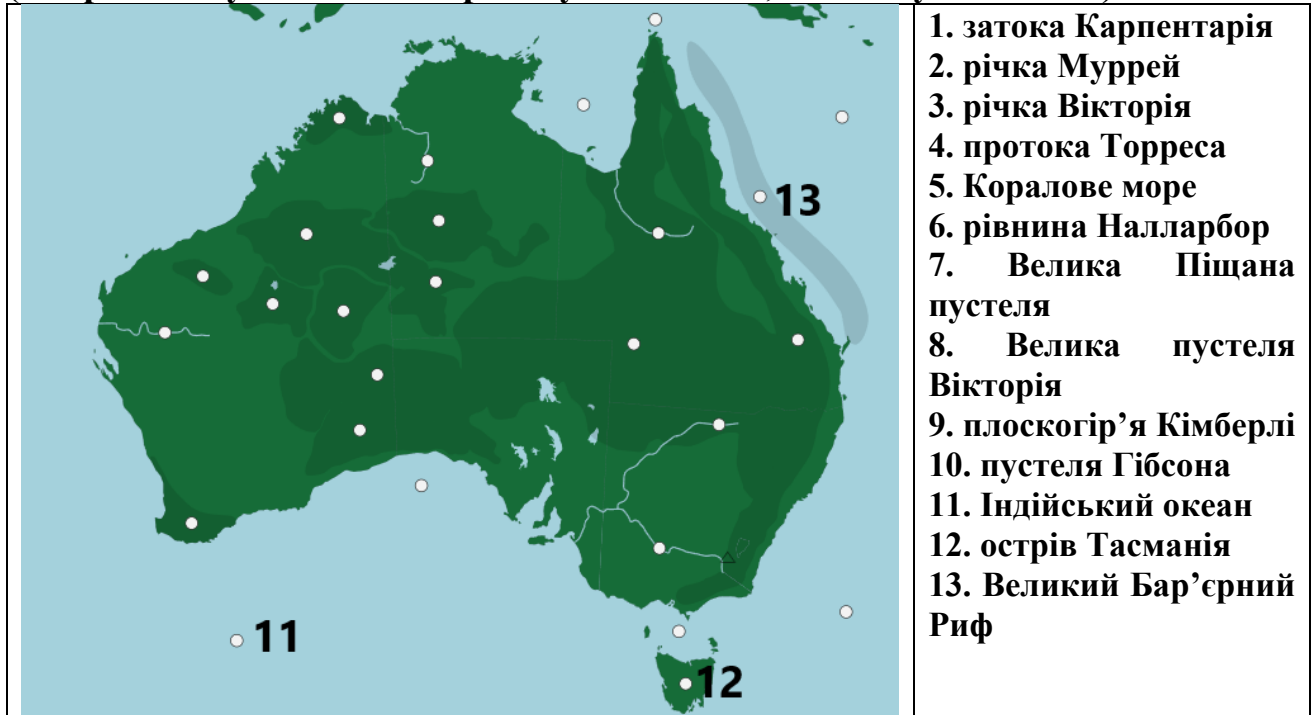

Суцільні горизонталі проведені через 5 м

№	Запитання	Відповідь (необхідно вписати) :
1	Визначте абсолютну висоту пункту А (запишіть висоту в метрах)	227,6
2	Визначте абсолютну висоту пункту Б (запишіть висоту в метрах)	235
3	Визначте абсолютну висоту пункту В (запишіть висоту в метрах)	245
4	Визначте абсолютну висоту пункту Г (запишіть висоту в метрах)	230
5	Визначте відносну висоту між пунктами Б і А (запишіть висоту в метрах)	7,4
6	Визначте відносну висоту між пунктами В і Г (запишіть висоту в метрах)	15
7	Яким умовним знаком позначають «Луки» (намалюйте умовне позначення)	
8	Яким умовним знаком позначаються «Чагарники/Кущі» (намалюйте умовне позначення)	
9	Визначте масштаб даної Вам ділянки, якщо відстань на місцевості між пунктами Б і В дорівнює 250 м, а на карті вона дорівнює 5 см. (запишіть масштаб)	1:5000
10	Визначте довжину (у метрах) відрізка річки, яка впадає в оз. Чорне біля пункту А, якщо на карті її довжина виміряна курвіметром є 3,5 см. (запишіть довжину у метрах)	175

Завдання №2. Позначте цифрами на карті Австралії її ключові фізико-географічні об'єкти від № 1 до № 10 (№№ 11,12,13 є прикладом, як необхідно зробити підписи)

(за правильну відповідь нараховується 1 бал, максимум 10 балів)

Завдання №3. Позначте відповідними цифрами на карті Африки:
(за правильну відповідь нараховується 1 бал, максимум 10 балів)

1	Найбільшу державу за площею (Алжир)
2	Найбільшу державу за чисельністю населення (Нігерія)
3	Державу зі столицею Антананаріву (Мадагаскар)
4	Державу, яка є центром весільного туризму (Сейшельські острови)
5	Державу, яка має три столиці (ПАР)
6	Державу де знаходиться парк Серенгеті (Танзанія)
7	Державу, яка асоціюється з піратами (Сомалі)
8	Державу, на прапорі якої є вінценосний журавель (Уганда)
9	Державу, в якій було зафіксовано найвищу температуру (Туніс)
10	Держава, в якій проживає найбільше бушменів (Ботсвана)

